

MJ-115

May-2018

B.A., Sem.-II

**Elective (EC-I) 112 : Economics
(Indian Economy – II)
(Old Course)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. વિવિધ પ્રકારના ઉદ્યોગોની સમજૂતી આપો.

અથવા

ભારતમાં નાના પાયાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ જણાવો.

2. ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

ભારતમાં ખાનગીક્ષેત્રનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

3. ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવક અને રોજગારીમાં સેવાક્ષેત્રની ફાળો વર્ણવો.

અથવા

ભારતમાં સંદેશાવ્યવહારનું મહત્ત્વ જણાવી, સંદેશાવ્યવહારનો વિકાસ જણાવો.

4. ઉદ્યોગક્ષેત્રના અસંગઠિત શ્રમિકોની સમસ્યાઓ જણાવો.

અથવા

ખેતીક્ષેત્રના અસંગઠિત શ્રમિકોની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

5. (અ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

- (1) નાના ઉદ્યોગો મૂડીપ્રધાન હોય છે.
- (2) ઔદ્યોગીકરણ એટલે ખાનગીઉદ્યોગો સ્થાપવાની પ્રક્રિયા.
- (3) 2010માં ભારતમાં જાહેર સાહસોની સંખ્યા 249 હતી.
- (4) અસંગઠિત કામદાર એટલે ધરેલું કામદાર.
- (5) આર્થિક સુધારાને ટૂંકમાં LPG તરિક્કે ઓળખાય છે.
- (6) અસંગઠિત પ્રવૃત્તિઓ હંમેશાં ગેરકાયદેસર હોય છે.
- (7) વાહનવ્યવહારનું ચાર વર્ગમાં વિભાજન કરવામાં આવે છે.

(બ) સાચો ઉત્તર પસંદ કરો :

- (1) સીમેન્ટના ઉદ્યોગોને વર્ગીકૃત કરો.

(a) પાયાનો	(b) શ્રમપ્રધાન	(c) મૂડીપ્રધાન
------------	----------------	----------------
- (2) ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ _____ પ્રકારે કરવામાં આવે છે.

(a) બે	(b) ત્રણ	(c) ચાર
--------	----------	---------
- (3) અતિ નાના એકમો માટે રોકાણ મર્યાદા _____ છે.

(a) 10 લાખ	(b) 20 લાખ	(c) 25 લાખ
------------	------------	------------
- (4) ભારતમાં વ્યવસ્થિત રીતે ઔદ્યોગીકરણ ક્યારે શરૂ થયું ?

(a) પહેલી પંચવર્ષીય યોજના	(b) બીજી પંચવર્ષીય યોજના	(c) ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના
---------------------------	--------------------------	----------------------------
- (5) મૂડીપ્રધાન ઉદ્યોગોમાં રોજગારીની તકો કેવી હોય છે ?

(a) ઓછી	(b) વધુ	(c) નહીંવત
---------	---------	------------
- (6) અસંગઠિત પ્રવૃત્તિઓના બજારમાં

(a) ગ્રાહકના હક્કની સુરક્ષા સહેલાઈથી થાય છે.	(b) ગ્રાહકના હક્કની સુરક્ષા સહેલાઈથી થતી નથી.	(c) (a) અને (b) બંને ખોટા.
--	---	----------------------------
- (7) ભારતમાં લઘુત્તમ વેતન ધારો ક્યારે ઘડવામાં આવ્યો હતો ?

(a) 1960	(b) 1948	(c) 1968
----------	----------	----------

MJ-115

May-2018

B.A., Sem.-II

**Elective (EC-I) 112 : Economics
(Indian Economy – II)
(Old Course)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain various types of Industries.

OR

Give importance of small scale industries in India.

2. Give importance of public sector in India.

OR

Describe the importance of private sector in India.

3. Give contribution of service sector in national income and employment in India.

OR

Describe the importance of telecommunication and development of telecommunication in India.

4. Describe the problems of unorganized labourers in industrial sector.

OR

Explain the characteristics of unorganized labourers of agricultural sector.

5. (A) True or False :

- (1) Small scale industries are capital intensive.
- (2) Industrialization is a process of setting up private sector industries.
- (3) Public sector unit in India were 249 in 2010.
- (4) Unorganized workers means domestic workers.
- (5) 'LPG' is a short name of economic reforms.
- (6) Unorganized sector activities are always illegal.
- (7) Transportation system is classified in four types.

(B) Choose the correct option :

- (1) Classify the cement industry.
(a) Basic   (b) Labour intensive   (c) Capital intensive
- (2) Industries are classified in _____ types.
(a) Two   (b) Three   (c) Four
- (3) Investment limit for Tiny units is _____.
(a) 10 lacs   (b) 20 lacs   (c) 25 lacs
- (4) Industrialization in India began systematically from :
(a) the first five year plan
(b) the second five year plan
(c) the third five year plan
- (5) How many opportunities of employment are there in capital intensive industries ?
(a) Less   (b) More   (c) Negligible
- (6) In case of unorganized activities
(a) Consumer rights can be easily protected.
(b) Consumer rights cannot be easily protected.
(c) Both (a) & (b) are false.
- (7) When the Minimum Wage Act was implemented in India ?
(a) 1960   (b) 1948   (c) 1968

MJ-115

May-2018

B.A., Sem.-II

**Elective (EC-I) 112 : Economics
(Problem of Indian Economy – II)
(New Course)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

અથવા

ગૃહ અને નાના ઉદ્યોગોનો અર્થ સમજાવી, ભારતમાં ગૃહ અને નાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

2. ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનું મહત્ત્વ અને મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

ભારતના વિકાસમાં ખેતીક્ષેત્રનો ફાળો વર્ણવો.

3. બેકારીનું સ્વરૂપ જણાવી બેકારીના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

બેકારીનો અર્થ સમજાવી, બેકારી દૂર કરવાના પગલાંઓ સૂચવો.

4. સાપેક્ષ ગરીબી અને નિરપેક્ષ ગરીબીના ખ્યાલો સમજાવી ગરીબીના કારણો ચર્ચો.

અથવા

ગરીબી રેખાનો અર્થ સમજાવી, સરકારની ગરીબી નિવારણ નીતિની ચર્ચા કરો.

5. (અ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

- (1) નાના ઉદ્યોગો શ્રમપ્રધાન હોય છે.
- (2) ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ મુખ્ય ચાર પ્રકારોમાં જોવા મળે છે.
- (3) ટાટા મોટર્સ જાહેર સાહસ છે.
- (4) ખાનગીકરણ એટલે ડિસઈન્વેસ્ટમેન્ટ.
- (5) 2000-01માં પ્રધાનમંત્રી ગ્રામોદય યોજના (PMEY) શરૂ થઈ.
- (6) બેકારીની સમસ્યા માત્ર આર્થિક સમસ્યા છે.
- (7) બેકારીનું સ્વરૂપ ચાર પ્રકારે જાણી શકાય છે.

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

- (1) સિમેન્ટના ઉદ્યોગને વર્ગીકૃત કરો.

(a) પાયાનો	(b) શ્રમપ્રધાન	(c) મૂડીપ્રધાન
------------	----------------	----------------
- (2) આંતરમાળખાના મુખ્ય _____ ઘટકો છે.

(a) ત્રણ	(b) ચાર	(c) પાંચ
----------	---------	----------
- (3) ભારતમાં આર્થિક સુધારા _____ ની ઔદ્યોગિક નીતિથી અમલી બન્યા.

(a) 1980	(b) 1991	(c) 1995
----------	----------	----------
- (4) 1951માં ભારતમાં _____ જાહેર સાહસો હતા.

(a) પાંચ	(b) સાત	(c) નવ
----------	---------	--------
- (5) ભારત સરકારનું સૌથી મોટું જાહેર સાહસ _____ છે.

(a) રેલવે	(b) ટેલિકોમ	(c) એરઈન્ડિયા
-----------	-------------	---------------
- (6) ભારતમાં ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં જોવા મળતી બેકારીના _____ પ્રકારો છે.

(a) ત્રણ	(b) બે	(c) ચાર
----------	--------	---------
- (7) ભારતની ગરીબીએ _____ પરિબળોનું પરિણામ છે.

(a) કુદરતી	(b) માનવસર્જિત	(c) આકસ્મિક
------------	----------------	-------------

MJ-115

May-2018

B.A., Sem.-II

Elective (EC-I) 112 : Economics (Problem of Indian Economy – II) (New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. How are industries classified ?

OR

What is cottage and small industries ? Explain importance of cottage and small industries in India.

2. Describe the importance and defects of public sector in India.

OR

Describe contribution of agriculture sector in development of India.

3. Explain the nature of unemployment and discuss the types of unemployment.

OR

Give the meaning of unemployment and suggest some measures for reducing unemployment.

4. Explain the concept of "Relative poverty and absolute poverty" and discuss the causes of poverty.

OR

Explain the concept of poverty line and discuss the government policy for removing poverty.

5. (A) True or False :

- (1) Small scale industries are labours intensive.
- (2) Industries are classified in four main types.
- (3) Tata Motors is public sector venture.
- (4) Privatization means disinvestment.
- (5) (PMEY) Pradhan Mantri Gramoday Yojana began in 2000-01 in India.
- (6) Unemployment problem is a only economic problem.
- (7) The form of unemployment can be known in four types.

(B) Choose the right answer :

- (1) Classify the cement industry.
(a) Basic (b) Labour intensive (c) Capital intensive
- (2) Main components of infrastructure are _____.
(a) Three (b) Four (c) Five
- (3) Economic reforms in India have taken place since _____ Industrial Policy.
(a) 1980 (b) 1991 (c) 1995
- (4) Public enterprises in India were _____ in 1951.
(a) five (b) seven (c) nine
- (5) _____ is the biggest public enterprise of Government of India.
(a) Railway (b) Telecom (c) Air-India
- (6) _____ types of unemployment are seen in rural area.
(a) Three (b) Two (c) Four
- (7) Indian poverty is a result of _____.
(a) natural factors (b) man-made factors (c) accidental factors

GujaratStudy.com

Whatsapp @ 9300930012

Send your old paper & get 10/-

अपने पुराने पेपर्स भेजे और 10 रुपये पायें,

Paytm or Google Pay से